

internacionálét éneklük. Két kizárt képviselőt, Grubert és Epsteint a rendőrtiszt vezeti ki, a harmadik kizárt képviselő, Madermeyer már nem volt a teremben. A bírói gyűlésben

a megtartott szavazás alkalmával 49-en a törvényjavaslat ellen, 171-en ellene szavaztak. Kéi képviselő tartózkodott a szavazástól.

Osztrák vizumokat ad ki holnaptól a szegedi kereskedelmi kamara.

Szeged, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) A szegedi kereskedelmi és iparkamarának most egy igen fontos újítást sikerült életbeléptetni, amely egészen egyedül áll a magyar vidéken. A kamara kijárta ugyanis azt, hogy itt, Szegeden, a kamara hivatali helyiségében minden utazgatás nélkül osztrák vizumot lehet kapni minden utánajárás nélkül. Ez a vívmány, mert ezt annak kell nevezni, igen megkönnyíti a szegedi kereskedők és iparosok helyzetét, hiszen ennek a társadalomnak egy lényeges része, összeköttetései miatt, gyakran keresi föl Ausztria városait. Ezzel az intézkedéssel nagy összegeket takarítanak meg az érdekeltek, mert hiszen vizumért nem kell a fővárosba utazni, ott időt tölteni és esetleg sorba állani a követség irodája előtt.

Ebben az ügyben már hetekkel ezelőtt lépéseket tett a kamara, míg most megjött a budapesti osztrák követségtől a válasz. A követség

nagyobbmennyiségű, ugynevezett vizumbélyeget bocsátott a kamara rendelkezésére és így minden további nélkül vizumot állíthat ki a kamara. Adnak ugynevezett átutazó és tartózkodási vizumot is. A vizumokat a kamara természetesen csakis az utlevél felmutatására adja meg és csakis kereskedők és iparosok tarthatnak számot rá. Azt azonban nem kell igazolni, hogy tiszti ügyben történik az utazás. Az osztrák követség fölhatalmazta a kamarát, hogy ne csak szegedi kereskedőknek és iparosoknak adhasson vizumot, hanem azoknak is, akik a kamara körzetében laknak; így tehát vizumot kaphatnak Szegeden a vásárhelyi, orosházi, makói, battonyai, bajai stb. kereskedők és iparosok is. Az osztrák köztársaság ilyen intézkedésekkel teszi könnyebbé a köztársaság területére az utazást.

A szegedi kamara értesülésünk szerint már holnap megkezdji az osztrák vizumok kiadását.

Látogatás az elcsendesedett Doberdón.

Az Isonzó környékén már nincsenek háborus nyomok.

Szeged, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) A szegedieket, a szegedi háborút jött fiatalokat, szomorú és véres emlékek fűzik Olaszország egyik híres vidékéhez, Doberdóhoz. A doberdói kavernákban eltöltött rettenetes hónapok emléke nem mulhat el olyan könnyen, mint amilyen könnyűszerrel elfütyül az emberi kéz a föld sebeit, amelyet szintén a háboru tölt ideg-roncsoló pergőtűzével a sziklákra, a hegyoldalakra, a városokra és a falvakra. A kézzel fogható, szemmel látható természetes emlékek lassan-lassan eltűnnek a földült föld felszínéről, a rombadöntött házak, templomok újra fölépülnek és újra támad bennük az élet, de az emberi agyvelők roncsolódásait nem gyógyíthatja be semmi és senki, legfeljebb a kezdet és vég nélkül való idő.

Különös érzés lehet bejárni most azokat a helyeket, ahol ezelőtt hat évvel még vadul tombolt az embergyilkolás. Különös érzés lehet végignézni az elcsendesedett hegyoldalokon,

bekukucskálni az elhagyott kavernák nyílásain, letekinteni a békességessé szelidült völgyekbe és fölbámulni ragyogóan kék és mosolygósan szent olasz égre, amelynek kékségét hat esztendő előtt még fekete-szürkére szennyezte be a gyilkos gránátok és sápnellek tüzes füstje, lángja. Különös érzés lehet végigsétálni a katonás rendbe sorakozó új temetőknél, a katonatemetőkön, amelyekben mozdulatlan nyugalommal fekszenek a nagy ömegmészárlás hőtra fáradt, vérsre marcangolt emberáldozatai, olaszok, magyarok, osztrákok vegyesen, szépen csoportosítva, nemzetség és fegyvernem szerint, teljes ranggal, névvel, vagy csak gény, ismeretlen katonaként, aki meghalt — mert így akarta a kifürkészhetetlen végzet.

A híres Doberdó rémes ismerős helyeit most bejárta egy volt negyvenhatos tiszt, dr. Bokor Pál, aki a többi szegedi fiuval együtt verekedte végig azt az ismeretlen céru, bódult verekedést. Egy héttig járta az elnémult csatatereteket és a

napokban érkezett haza Szegedre.

— Augusztus kilencedikén indultam el autón Triesztből San Grado di Mernaba és a híres Faj's Hrb re. Itt voltak hat évvel ezelőtt a negyvenhatosok és itt voltam én is. Megtaláltam azt a futóárkot és benne azt a primitív fedezéket, amelyben oly sokáig álltam. Gyönyörű szép idő volt, egyetlen felhő sem uszott az égen, a völgyből virágillat szűrődött fel a sziklák közé. Csend volt, nagy, ünnepélyes csend, csak valami messze olasz falucska tiszta csengésű harangja zsongott ismeretlen melódiákat a mindenségbe. És én ismét beálltam a régi, ismerős fedezékbe. Mintha hirtelen szerte-fosztott volna minden, ami van, ami azóta történt, úgy éreztem, mintha a hegy mögött a digók feküdneek még mindig és minden pillanatban vártam az elrejtett útegek borzalmas hangversenyét.

— Alig tudtam megválni régi helyemtől, valami úgy odakötött, odaláncolt hozzá.

— Megnéztem a híres szegedi-lagert is, a negyvenhatosok régi táborát. Nem látszik meg rajta a háboru nyoma. Az olaszok simára takarították már, mintha sohasem szaggatta volna fel földjét a gránát. A kivágott erdők is újra zöldülnek körülötte. Apró fák, bokrok takarják el mindenfelé a háborus sebeket. Az olaszok álándóan dolgoznak a romok eltakarításán. A nagyobb betonfedezékek közül már egyet sem találtam a Doberdón. Valamennyit lebontották már, csak itt-ott hagytak egy-egy kisebb futóárkot, fedezéket mutatóba. A Minarik Stellung egy része megvan, a másik részét, a nagyobbikat azonban már szintén lebontották. Az utakat is rendbehozták, a házakat állandóan építik. A rommá lőtt falvak és városok helyén, ismét ép falvak és városok nőttek. Görz újraépítése is szépen halad előre, de van azért még sok összedőlő ház benn. Görzben az élet ma sem olasz élet. A régi szlovén lakosság görzcsösen ragaszkodik régi hagyományaihoz és nem akar olaszosodni a világért sem.

— Az Isonzó környékén nem jártam ugyan, de hallottam, hogy ott már nincsenek háborus nyomok.

Elmondotta még Bokor Pál dr., hogy meglátogatta azokat a temetőket is, ahol a doberdói harcok áldozatai fekszenek. Volt a redipugliai temetőben, ahol harmincezer harcoss pihen ki díszes sírok alatt a nagy gyilkolás fáradalmait és meglátogatta a St.-Danielben lévő katonatemetőt is, ahol szintén több ezer hősi halott fekszik. Megígérte egyébként, hogy ezekről a temetőkről részletes tudósításban számol majd be a „Szeged“ olvasóinak. (m. l.)

Gondolj a nagymamára!

(Nyári melegben, ebéd utáni idő. A színhely a Balaton mellett népszerű hely. Alulrotott pihen, mert hátrázott célja, hogy erősítse azt a megmaradt csekély bőrét, amit a nagy sietségben elfelejtettek róla lenyuzni. A szomszéd szobától egy vékony papírfal választ el, maga a jelenet odaát folyik le.)

Anyuska (éles sikollyal, mely fölver álmomból): Nagy Isten, te vagy az tata! Na, ez a meglepetés!

Marci (a család csemetéje): Kezit csókolom.

Tata: Szervusz anyuska, szervusz Marci.

Anyuska: Hogy kerülsz te most ide?

Tata: Naná, Pancsovára utaztában repülőgépen hozott a Dawes. Egyszerűen meg akartalak lepni. Talán nem is örülsz?

Anyuska: Én nem örülök? Nézz rám, ha szemem van, majd kiugrok a bőrömből.

Tata: Azt veszem észre, mert körülbelül nincs is rajtad más ruha, mint a bőröd. Hogy vagy?

Anyuska: Köszönöm. A Weiszné meg fog pukkadni, mert az ő férje még mindig nem jöhet. Te tata, ez egy szép eszme volt tőled, hogy meglátogattál.

Tata: Hát csak megteszi az ember ami tőle telik. Igaz is ni, sok szép tiszteletet hoztam a Samutól, a Fánitól, meg a nagymamától.

Anyuska: Köszönöm, köszönöm. Mit csinál a drága nagymama?

Tata: Tiszteltet téged, meg a Marcit is tisztelteti, habár ez a rossz gyerek nem érdemli meg azt az irtóztató nagy szeretetet.

Anyuska: Marci, igaz ez?

Marci (szepegve): Én, kérem, jó voltam.

Tata: Fenét voltál az, sose gondolsz a nagymamára.

Anyuska: Marci, mit hallok? Te nem gondolsz a nagymamára?

Marci: Debizisten gondolok.

Tata (gunyos kacajjal): Er lügt, wie geschrieben!

Anyuska: Még hazudni is mersz? Na várj, haszontalan kölyök, majd megtanítalak én. Most

parancsolom, hogy azonnal gondolj a nagymamára.

Marci (alázatosan): Gondolok.

Anyuska: Mondd csak tata, igaz a hír a Lauráról, meg a festőről? Válik a férj?

Tata: Azt már nem. Feljavították a hozományt s erre Laurát négyszem közé fogta az apja, hogy lányom, lányom, aztán ki ne kezdj valahogyan a László Fülöppel is, mert abba tönkremegyek.

Marci (halkan vihog).

Anyuska: Mit röhögsz itt nekem? Azt hiszed, hogy ez egy teneked való társalgás? Mit ütöd bele mindenbe az orrodát? Nem megmondtam, hogy gondolj a nagymamára?

Marci: De mikor mindig arra gondolok!

Tata: Arra? Nagyszerű, a kedves nagymama neki „arra“, meg „az“. Miért nem mondd mindjárt, hogy a vén tehén, vagy az ócska skatulya? Mert ezt gondolod, te haszontalan.

Marci: Nem azt gondolom.

Tata: De!

Marci (ordítva): De nem gondolom! Én csak tudom, hogy mit gondolok.

Tata: Azt, hogy utálatos perszóna, hogy kár neki a levegőt rontani, hogy legyen százéves, de azonnal. Ezt gondolod.

Anyuska: Tata, ne bánts az anyámat.

Tata: Én bántom? Hát van én nálam finomabb vő a világon? Megy más az anyósával kávéházba? Mert én mentem. A vők azt mondják, hogy ott üsse meg a guta az anyósukat, ahol tudja. De én nem mondtam. Én szeretem az anyádat.

Anyuska: Ez egy nagyon szép jellemvonás tőled, te egy ritkaság vagy.

Marci (félénken): Tata...

Tata: Was hast schon wieder?

Marci: A ritkaságos bélyegemet meg akarja venni a Stern. Szabad?

Tata: Te jó Isten, miken jár ennek már megint az esze! Hát sose javulsz meg?

Marci: De tata, én még nem adtam el, csak akarják.

Tata: Nem érsz rá máskor az ilyen kérdések-

kel? Épp most jár a szád, mikor a hosszú távollét után a viszontlátás örömeit élvezzük és fontos családi ügyeket tárgyalunk?

Marci: Tata...

Tata: Kuss! Mamuskám, mi bajod, miért sírsz?

Anyuska: Én egy szerencsétlen nő vagyok, aki nehéz fájdalommal világra szültem zsenge csemetét...

Tata: Csemete? Ez a viziló?

Anyuska: Most pedig így csatlakozom benne, mert semmi se szent neki, még az anyám se.

Tata: Várj csak te gazember, majd megtanítalak. (Nyilván tanítja, mert tompa ütéseket hallok élénk káromkodások kíséretében s Marci úgy visít, mint az elválasztott malac.)

Marci: Tata, nem teszem többet, csak ve verj.

Tata: Esküdj!

Marci: Esküszök!

(Szünet szipogásokkal, krákogásokkal, csendes hümmögésekkel. Közben egy robusztus test járkálását hallani, nyilván a családapa fujja ki a mérgét.)

Tata: Marci!

Marci: Tessék?

Tata: Mit csinálsz most?

(Csönd.)

Tata (emelkedettebb hangon): Azt kérdeztem, hogy mit csinálsz most?

Marci: Sirok.

Tata (finom gunnyal): Ugy? Te sírsz? Hát arra való vagy, hogy sírj, mikor én egészen nemes feladatokat tűztem ki elébed? Gyere csak!

Marci: Jaj, tata, bocsáss meg, elfelejtettem mondani, hogy a nagymamára gondolok, semmi másra, csakis...

(Itt új szereplő lép közbe, még pedig)

En (megdőngetve a falat): Hallja maga, tata, azt a fűzfán fűtülő rézangyalát annak a nagymamának, ha még egyszer hozzá mer nyulni a Marcihoz, átmegyek és kiröpítem kegyedet a saját szobájából. Megértette, tata?

(Csönd. Pár perc múlva már alszom.)

Bob.